

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

ОПИС КУРСУ

. Зовнішньоекономічна діяльність – специфічна область знань та навичок в сфері організації взаємодії роботи підприємця із іноземними суб'єктами господарювання, державними органами власної та інших країн з питань такої взаємодії. Вивчення дисципліни дозволить 1) зрозуміти, як здобути правову можливість здійснювати чи інші зовнішньоекономічні операції; 2) передбачити, які заходи державного регулювання, нагляду та контролю можуть бути застосовані до товару або виду діяльності, який складає предмет відносин із іноземним контрагентом, організувати виконання та порахувати витрати на виконання відповідних формальностей; 3) продумати норми та організувати укладення зовнішньоекономічного контракту з урахуванням особливостей валютних, транспортно-логістичних, цінових та інших параметрів зобов'язань та відповідальності українського та іноземного контрагентів; 4) обчислити та проаналізувати кількісні показники зовнішньоекономічної діяльності; 5) планувати, організовувати та реалізовувати процеси ЗЕД на підприємстві. Особливістю курсу є те, що він інтегрує знання з економіки, права, управління. Курс пропонується **як вибірковий для будь-якої освітньої програми Університету**

ВИМОГИ

- наявність базових знань з економіки (способи взаємодії між економічними суб'єктами, інтереси та статус держави, методи державної політики) та бажано – з міжнародної економіки (види міжнародних економічних відносин, зовнішньоторговельна політика);
- наявність базових знань з правознавства (норми права та їхня ієрархія, галузі права, методи права);
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Excel;
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи або відповідальної особи на факультеті).

Освітній рівень

бакалавр,
магістр

Кількість
кредитів

5,0

Назва кафедри,
яка пропонує
дисципліну

Цифрових
технологій та
проектно-
аналітичних
рішень

МОЙСЕЄНКО Костянтин

konstantin.moiseenko@mipolytech.education
кандидат економічних наук, доцент, фахівець в
сфері механізмів розвитку соціально-
економічних систем, державної політики,
операційного управління та ЗЕД

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- знати джерела правового регулювання та застосовувати норми права в процесах організації, контрактного оформлення, супроводу зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому та окремих зовнішньоекономічних операцій;
- організовувати та документально оформляти зовнішньоекономічні угоди та процеси забезпечення їх виконання, передусім, оформляти зовнішньоекономічні контракти та інші первинні документи;
- визначати обсяг обов'язків продавця та покупця за базисними умовами постачання ІНКОТЕРМС 2020, усвідомлювати момент переходу ризиків із постачання товару між контрагентами, формувати ціни на основі певної базисної умови постачання;
- визначати характеристики, способи організації та супровідні документи з валютно-фінансового та транспортно-логістичного забезпечення ЗЕД;
- планувати, обирати методи здійснення, організовувати виконання та контролювати результати зовнішньоекономічних операцій та ЗЕД в цілому, застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень щодо ЗЕД підприємства;
- вміти самостійно працювати, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;
- демонструвати здатність діяти свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ТЕМАТИКА

Сутність, види та суб'єкти ЗЕД, підстави набуття правосуб'єктності у ЗЕД. Напрями та види державного регулювання ЗЕД. Адміністративне та технічне регулювання. Митно-тарифне регулювання ЗЕД. Валютне регулювання ЗЕД. Зовнішньоекономічні угоди. Вибір форми та управління взаємодією з контрагентами. Транспортне забезпечення ЗЕД. Валютно-фінансове забезпечення ЗЕД. Планування та організація ЗЕД. Види та організація зовнішньоекономічних операцій. Контроль та аналіз зовнішньоекономічної діяльності.

ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, та проблемно орієнтованих семінарських занять і практичних занять з відпрацювання аналітично-розрахункових навичок – з іншого.
- Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим; від студентів очікується ознайомлення з матеріалом перед лекцією, що дозволить побудувати лекційне заняття у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які виникли при підготовці до лекції.
- Семінари і практичні заняття передбачають аналіз умовно змодельованих ситуацій та розв'язання задач різних рівнів, розбір реальних кейсів за матеріалами відкритого доступу; їх відвідування є бажаним.
- Від студента потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».
- З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога».
- Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Всього	
Види контр. точок																				
Робота на практичних заняттях			5		5		5					5		5		5				30
Захист індивідуальних завдань	20 балів / 4 години									20 балів / 6 годин									40	
Модульні контрольні роботи								15										15		30
Всього	50									50									100	

Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях	<p>Оцінка за роботу на практичному (семінарському) занятті оголошується наприкінці заняття і може бути оскаржена одразу ж.</p> <p>Мах 5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент дав пряму і релевантну відповідь на поставлене питання з використанням обґрунтованого посилання на теоретичний матеріал або нормативні документи, може адаптувати зміни у відповіді на зміну вхідних умов, в т.ч. у вигляді додаткових запитань / зміг стисло формалізувати вербально сутність проблеми за ситуацією, ідентифікувати ключові складові і пріоритети вирішення, запропонував логічне розв'язання (3 бали); – оцінка ініціативності у роботі над проблемою, логічності та структурованості відповіді, здатності комунікувати у команді та під впливом негативних факторів, в т.ч. під тиском викладача та/або групи, вміння вести дискусію та бути критичним та самокритичним (2 бали)
Виконання та захист індивідуального завдання	<p>Курсом передбачено два індивідуальних завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «Обчислення контрактних цін на основі ІНКОТЕРМС 2020 та розрахунок митної вартості та митних платежів»; – «Побудова схеми зовнішньоекономічної операції» <p>Підготовлене завдання у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля. Невчасно складене завдання приймається, однак проведення його оцінки може бути відтерміноване.</p> <ul style="list-style-type: none"> – «Обчислення контрактних цін на основі ІНКОТЕРМС 2020 та розрахунок митної вартості та митних платежів» (Мах 20 балів): студент правильно визначив код товару за УКТ ЗЕД (3 бали), визначив перелік всіх заходів тарифного та нетарифного регулювання, які впливають на витрати і податкові зобов'язання з наведенням посилань на джерело нормативного регулювання (5 балів), визначив склад зобов'язань продавця та покупця відповідно до умови ІНКОТЕРМС 2020 і момент переходу ризиків (4 бали), коректно розрахував ціну контракту та визначив митну вартість (4 бали), коректно розрахував всі платежі, пов'язані з виконанням формальностей (4 бали); – «Побудова схеми зовнішньоекономічної операції»: студент правильно визначив код товару за УКТ ЗЕД (3 бали), визначив перелік всіх заходів тарифного та нетарифного регулювання, які впливають на витрати і податкові зобов'язання з наведенням посилань на джерело нормативного регулювання (5 балів); коректно визначив послідовність елементів зовнішньоекономічної операції з урахуванням базисної умови постачання ІНКОТЕРМС 2020, логістичної схеми операції, форми та виду розрахунку (8 балів); правильно визначив суб'єктів взаємодії у кожному елементі операції та переліки супроводжувальних документів (4 бали). – Використання штучного інтелекту (ШІ) не забороняється, оскільки пропозиції відомих застосунків ШІ суттєво залежать від обміркованої постановки питання і уточнюючих питань; однак в разі, якщо відповідь, отримана з використанням ШІ, не є комплексною, містить очевидно неправдиву інформацію, то це є підставою для зниження оцінки. Nota Bene! Жодне з індивідуальних завдань не може бути повністю виконане за

	допомогою ШІ просто через те, що умовою завдання заздалегідь передбачається неповнота інформації, яка є важливою для його правильного розв'язання.
Модульні контрольні роботи	МКР виконуються в Moodle на практичному занятті за 1 годину 10 хвилин. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кількість спроб обмежується трьома, обмеження по часу виконання МКР залишається. Кожна модульна контрольна робота включає блок тестових завдань та задач з матеріалу модуля (max 15 балів). Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Задачі передбачають обґрунтування порядку розв'язання проблем, виконання розрахунків. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. При розв'язанні задач оцінюється логіка і обґрунтованість розв'язання, правильність арифметичних розрахунків.

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#));
- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях, не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

Форма підсумкового контролю	Залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів
Умови допуску до підсумкового контролю	якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання
Порядок визначення підсумкової оцінки	<ul style="list-style-type: none"> – якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях; – в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання		

		та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

ОСОБЛИВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

– В разі, якщо дисципліна є обов'язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні (дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності», «Організація зовнішньоекономічних операцій» та ін.), то кредити та оцінка з дисципліни може бути перерахована в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перераховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики економічної теорії (наприклад, Coursera, Udemy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самосійтно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](#).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гобелла В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с.
2. Кривов'язюк І. В. Організація зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник. Одеса: Олді+, 2021. 352 с.
3. Тюріна Н. М., Карвацька Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник / За ред. Козака Ю. Г. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 292 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко та ін. / за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 652 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань / Мойсеєнко К.Є. Запоріжжя, ТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2024.

АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university)